

04. ZAŠTITA PRIRODE

ZAKONODAVNI OKVIR

U procesu izrade strateških dokumenata, donošenju zakona i podzakonskih akata nastavljen je trend kasnog i neadekvatnog uključivanja zainteresovanih strana, kao i trend netransparentnosti procesa.

Strategija zaštite prirode Republike Srbije (2016 – 2026) je pripremana bez učešća civilnog sektora još od 2014. godine, a potom je u novembru 2016. oglašen javni uvid²¹ u nacrt dokumenta. Nakon skoro godinu dana od javnog uvida, nije objavljen Izveštaj o izvršenom javnom uvidu, niti je javnost upoznata sa trenutnim statusom ove Strategije. U junu 2016. usvojena je Strategija razvoja grada Beograda do 2021. godine. Izrada Strategije je obavljena bez učešća javnosti, a nije obezbeđen ni javni uvid pre samog donošenja Strategije. Strategija predviđa izradu nove luke na Dunavu u Beogradu na međunarodno značajnom području za ptice (IBA) i potencijalnom Natura 2000 području.

Postupak izrade Uredbe o oceni prihvatljivosti je završen, ali Uredba još uvek nije usvojena od strane Vlade Republike Srbije.

U decembru 2016. ministar nadležan za poslove zaštite životne sredine doneo je Pravilnik o dopunama Pravilnika o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Službeni glasnik Republike Srbije“, broj 98/2016).^{22 23} Dopuna se sastojala u tome da su upravljanje i zaštita četiri vrste ptica (jastreb, siva čaplja, siva vrana i veliki vranac) u potpunosti prenesene u nadležnost lovnog zakonodavstva, što je u suprotnosti sa odredbama Direktive o pticama EU i Bernske konvencije.²⁴

Procedura za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma o očuvanju populacija slepih miševa u Evropi je u toku,²⁵ a nije naznačeno da li će javnost biti uključena u ovaj proces.

21 <http://www.ekologija.gov.rs/javni-uid-o-predlogu-strategije-o-zastiti-prirode/>

22 http://www.paragraf.rs/izmene_i_dopune/081216-pravilnik_o_dopunama_pravilnika_o_proglašenju_i_zastiti_strogo_zasticenih_i_zasticenih_divljih_vrsta_biljaka_zivotinja_i_gljiva.html

23 http://www.paragraf.rs/izmene_i_dopune/080916-pravilnik_o_izmenama_i_dopuni_pravilnika_o_proglašenju_lovostajem_zasticenih_vrsta_divljaci.html

24 <http://www.vojvodinasume.rs/wp-content/uploads/2012/04/sertifikacija/Zakon%20o%20potvrđivanju%20Konvencije%20o%20ocuvanju%20evropske%20divlje%20flore%20i%20faune%20i%20prirodnih%20stanista%20-%20Bernska.pdf>

25 <http://www.ekologija.gov.rs/odrzan-22-sastanak-savetodavnog-odbora-sporazuma-o-ocuvanju-populacija-slepih-miseva-u-evropi-unepeurobats/>

Određeni napredak ostvaren je u procesu organizacije i umrežavanja organa nadležnih za reagovanje u slučajevima uništavanja prirode, i to kroz izradu Nacrta protokola o postupanju i saradnji organa i organizacija na suzbijanju nelegalnog ubijanja, zarobljavanja i trgovine divljim vrstama životinja. U proces izrade bile su uključene i OCD, koje su pozvane da daju stručno mišljenje o dokumentu. Međutim, još nije poznato da li je izrada Nacrta protokola završena, niti da li je pokrenut postupak za njegovo usvajanje.

Tokom 2017. godine, Ministarstvo je pokrenulo postupak zaštite za ukupno 24 prirodna dobra. Ukupna površina predložena za zaštitu uvećana je za oko 63 hiljade hektara.²⁶

SPROVOĐENJE PROPISA

Sprovođenje zakona i podzakonskih akata Republike Srbije ostaje najslabija karika nje ne vlasti. Osnovni razlog je i dalje nedostatak kapaciteta državnih službi, posebno policije i inspekcija, kao i lokalnih samouprava, ali i jak politički uticaj.

I dalje je primetna slaba integracija principa zaštite prirode u druge sektore i kontrola sprovođenja mera zaštite prirode u njima.

Nelegalan lov divljih vrsta životinja, a posebno ptica, prepoznat je kao veliki problem u Srbiji koji se iz godine u godinu ponavlja. Tokom 2017. godine primećeno je uništavanje staništa nelegalnom gradnjom turističkih i drugih objekata u zaštićenim područjima, kao i intenzivna seča šuma u pojedinim oblastima, ali su podaci o razlozima seče i obimu nedostupni javnosti. Upravljači zaštićenih područja nemaju kapacitete za sprovođenje mera zaštite.

Park prirode Stara planina je potencijalno veoma ugrožen neplanskom izgradnjom nekoliko MHE na različitim vodotokovima, što može da dovede do trajnog narušavanja ekološke ravnoteže i uništavanja biološke raznolikosti ovog predela.

---

²⁶ Proračun je izveden na osnovu dostupnih informacija na sajtu Ministarstva zaštite životne sredine.